

Sygn. akt VI U 2697/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: S. M.

od decyzji: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 15 września 2014 r. znak: (...)

w sprawie: S. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

oddala odwołanie.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 2697/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpatrzeniu wniosku S. M. z dnia 8 września 2014r. – odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy powołał się na art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz.43 ze zm.) wyjaśniając, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. okresy:

- nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy i 28 dni,
- składkowe w wymiarze 28 lat 9 miesięcy i 4 dni,

- stażu sumarycznego w wymiarze 29 lat 4 miesiące i 2 dni.

Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż informacja zawarta w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 2014r. w punkcie 8, dotycząca pracy w szczególnych warunkach jest niewystarczająca – brak powołania na rozporządzenie resortowe, brak wykazu, pozycji i punktu, które dotyczą określonego stanowiska pracy. Organ rentowy zwrócił też uwagę na to, że okres pracy w szczególnych warunkach podany w wyżej wskazanym świadectwie (27 X 1984r. – 31 XII 1998r.) jest niewystarczający do udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i wynosi 13 lat 7 miesięcy i 10 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Ubezpieczony twierdził, iż w okresie od 30 czerwca 1972r. (z przerwą na służbę wojskową odbytą od 24 kwietnia 1974r. do 13 czerwca 1976r.) do 26 października 1984r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w B. jako mechanik samochodowy kanałowy, a w okresie od 27 października 1984r. do 24 kwietnia 2000r. jako kowal spawacz.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony S. M. (urodz. (...)) w dniu 8 września 2014r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. 60 lat ukończył on w dniu (...)i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Decyzją z dnia 15 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury. Od tej decyzji ubezpieczony odwołał się w niniejszej sprawie, natomiast nie wniósł odwołania od wcześniejszej decyzji odmownej z dnia 7 maja 2014r. rozpoznającej jego wniosek o emeryturę z dnia 29 kwietnia 2014r. (okoliczności niesporne).

W okresie od 2 września 1969r. do 30 czerwca 2000r. ubezpieczony S. M. zatrudniony był w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w B. (następnie: Przedsiębiorstwo (...))

Zakład (...) w B., (...) Przedsiębiorstwo (...) w B. i Przedsiębiorstwie (...) w B.) początkowo jako uczeń, a następnie od 1 lipca 1972r. jako mechanik samochodowy. W dniu 30 czerwca 2000r. pracodawca ten wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy, w którym wskazano, że w okresie od 2 września 1969r. do 30 czerwca 2000r. ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując pracę:

- uczeń od 2 września 1969r. do 30 czerwca 1972r.,
- mechanika samochodowego,
- kowala spawacza.

W punkcie 8 tego świadectwa (podpisanego za strony pracodawcy przez inspektora d/s osobowych G. F.) wskazano, że w okresie od 27 października 1984r. do 24 kwietnia 2000r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowisku kowala.

(oryginał świadectwa pracy k.11 akt emerytalnych powoda)

W okresie od 24 kwietnia 1974r. do 13 kwietnia 1976r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, a w dniu 3 maja 1976r. podjął ponownie pracę w Przedsiębiorstwie (...) w B.

(dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego: umowa o pracę z 3 V 1976r., karta obiegowa zmian; pismo ubezpieczonego z 29 IV 1976r. o ponowne zatrudnienie po odbyciu zasadniczej służby wojskowej; odpis karty powołania do czynnej służby wojskowej k. od 31 do 34 akt osobowych).

Okres pracy ubezpieczonego od 27 października 1984r. do 31 grudnia 1998r. wynosił 14 lat 2 miesiące i 5 dni. Nawet zatem przy założeniu, iż w tym okresie (tak jak wynika to z punktu 8 świadectwa pracy z dnia 30 VI 2000r.) ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

pracę w szczególnych warunkach (wykaz A dział III w hutnictwie i przemyśle metalowym poz.78 kucie ręczne w kuźniach przemysłowych oraz obsługa młotów mechanicznych oraz wykaz A dział XIV prace różne poz.12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym – załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 II 1983r.), to okres ten był okresem krótszym od wymaganych w § 4 punkcie 3 tego rozporządzenia 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W aktach osobowych ubezpieczonego na k.111 znajdują się zaświadczenie z dnia 8 czerwca 2000r. podpisane przez mistrza warsztatu B. K., z którego wynika, że S. M. pracował jako kowal w kuźni od dnia 27 października 1984r. do 24 kwietnia 2000r. Zważywszy na datę sporządzenia tego zaświadczenia (8 VI 2000r.) uznać można, iż stanowiło ono podstawę dla dokonania adnotacji w punkcie 8 świadectwa pracy z 30 VI 2000r. Jednak żaden z innych dokumentów zebranych w aktach osobowych powoda nie potwierdzał jego pracy na stanowisku kowala w kuźni. Pochodzące z tego okresu pozostałe dokumenty z akt osobowych (pisma podwyższające stawkę godzinową wynagrodzenia powoda określały jego stanowisko pracy jako mechanik Stacji Obsługi, czy też jako mechanik – brygadzysta np. k.69, k.64, k.72, k.81 – 81, k.85 – 88, k.93.).

Okoliczność ta podważa – w ocenie Sądu Okręgowego – wiarygodność adnotacji poczynionej w świadectwie pracy (punkcie 8) oraz zaświadczenia mistrza warsztatu z 8 VI 2000r. Z treści tego ostatniego dokumentu nie wynika ponadto w jakim wymiarze czasu pracy ubezpieczony miał pracować w kuźni na stanowisku kowala i dlaczego miał on wykonywać tego rodzaju pracę, skoro w tym okresie zajmował się on szkoleniem pracowników młodocianych (umowy zawierane z pracodawcą w aktach osobowych k.67 – 79; 63 – 64) i kończył kurs bhp dla kadry kierowniczej (k.94) oraz zajmował stanowisko brygadzysty, kierując 15 osobową brygadą (k.40 i 50 akt osobowych).

W tej sytuacji za niewiarygodne uznać należy – zdaniem Sądu Okręgowego – zeznania świadków R. H. i W. B. oraz dowód z przesłuchania ubezpieczonego, z których wynikało, iż powód pracował przy kuciu resorów. Nawet jednak przy ustaleniu przeciwnym i zaliczeniu okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 27 października 1984r. do 31 grudnia 1998r. do wyżej wskazanych prac w szczególnych warunkach, ubezpieczony nie legitymował się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust.1 w związku z § 4 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.) Pracodawca nie potwierdził bowiem w świadectwie pracy czy też w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, aby wykonywał on tego rodzaju pracę na stanowisku mechanika samochodowego. Nie uczynił też w tym zakresie adnotacji w wystawionym powodowi świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 2000r., zaliczając do okresu pracy powoda w szczególnych warunkach tylko okres od 27 X 1984r. do 24 IV 2000r. na stanowisku kowala.

Żaden z przeprowadzonych na rozprawie dowodów nie potwierdził – w ocenie Sądu Okręgowego – aby ubezpieczony S. M. pracując na stanowisku mechanika samochodowego wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Świadek R. H. zeznał, że ubezpieczony jako mechanik samochodowy wykonywał prace i w kanałach i poza kanałami, chociaż twierdził że głównie pracował w kanale. Z kolei świadek W. B. w początkowym fragmencie swoich zeznań twierdził, że on i powód pracowali cały czas w kanałach i że nie było takiej możliwości, aby ubezpieczony nie pracował w kanale, aby w innym fragmencie zeznań podać, że były wykonywane przez niego i powoda także naprawy bieżące np. naprawa hamulców, które nie wymagały pracy w kanale remontowym.

Powyższe dowody, skonfrontowane z okolicznościami faktycznymi podawanymi w czasie informacyjnego wysłuchania i w czasie przesłuchania powoda w charakterze strony nie dawały wystarczających podstaw do dokonania ustalenia, że ubezpieczony na stanowisku mechanika samochodowego stale pracował w kanałach remontowych. Powód już

podczas informacyjnego wysłuchania twierdził, że wykonywał pracę na tym stanowisku zarówno w kanałach, jak i na poziomie 0 (poza nimi), w zależności od pracy, która była do wykonania. Prace poza kanałami zajmowały mu 3 godziny dziennie (przeciętnie) i były to naprawy hamulców, kół i silników samochodowych. Fakty te potwierdził w czasie przeprowadzania dowodu z przesłuchania go w charakterze strony, twierdząc, że 5 – 6 godzin pracował w kanale, a 2 godziny poza kanałem. To, że były dni iż pracował on non stop w kanale nie wystarcza do uznania, iż jego praca wykonywana była wyłącznie w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów samochodowych. Powyższe ustalenia znajdują też potwierdzenie w dokumencie o nazwie „Program praktycznego szkolenia młodocianych zawodu ślusarza samochodowego na stacji obsługi samochodów – Zakład (...) w B.” (k.21 – 25 akt osobowych powoda), w którym wymienia się oprócz budowy i napraw zespołów podwozia, także usuwanie uszkodzeń w instalacji elektrycznej samochodowej czy obsługę techniczną pojazdów oraz prace ślusarskie. Dokument ten potwierdza zatem stanowisko prezentowane w toku procesu przez powoda, iż pracę w kanałach remontowych wykonywał on oprócz innych prac, które realizowane były poza kanałami. Zatem okres zatrudnienia powoda na stanowisku mechanika samochodowego od 1 lipca 1972r. do 23 kwietnia 1974r. oraz od 3 maja 1976r. do 26 października 1984r. nie był okresem pracy w szczególnych warunkach, wskazanym w wykazie A dziale XIV poz.16.

Artykuł 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mówiąc o przepisach dotychczasowych odsyła do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jak już wcześniej wspomniano warunkiem zaliczenia danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest to, aby praca ta wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na dokonanie ustalenia, aby powód pracę w szczególnych warunkach wykonywał przez co najmniej 15 lat. Przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze, iż nie jest dopuszczalne uwzględnienie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganym do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 VI 2008r. II UK 306/07 – OSNP z 2009r./21-221/290).

Ponadto prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (poz. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 12 XI 2013r. III AUa 220/13 LEX nr 1394155).

Konkluzja ta narzuca się ze szczególną siłą zwłaszcza wtedy, gdy dowody z zeznań świadków i przesłuchania strony nie potwierdzają wykonywania pracy przez ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku w warunkach szczególnych.

Z powyższych motywów na podstawie art.477¹⁴ § 1 K.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu odwołania.